

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949 Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina – Price \$1.50 2007.07.11 Nr. 27 (3047)

Trėmimų minėjimas Hobarte

Šių metų birželio 17 dieną Hobarto St. John's bažnyčioje buvo paminėti Birželio trėmimai Baltijos kraštuose. Susirinko virš 100 latvių, lietuvių ir estų. Nuotraukoje iš kairės: latvių atstovas J. Saulis, ALB Hobarto Apylinkės Valdybos pirmininkė Rožė Vaičiulevičius, Estų Bendruomenės pirmininkas dr. K. Krupp ir Rožės duktė Elzytė. J. Paškevičius

Algimantas Kaballa Lietuvos įvykių apžvalga

“Gintarinė viltis”

(ELTA). Lietuva pagrįstai gali didžiuotis pratybomis “Gintarinė viltis” ir jų rezultatais, liudijančiais, kad NATO pajėgos yra puikiai pasirengusios vykdyti taikos palaikymo operacijas. Taip Prezidentas Valdas Adamkus apibūdino Klaipėdoje, Kairių poligone, besibaigiančias tarptautines pratybas “Gintarinė viltis 2007”.

“Tapusi NATO nare Lietuva atveria savo patirtį kitoms šalims. Dabar galime padėti kitiems, kaip mums padėjo NATO narės senbuvės”, – sakė V. Adamkus.

Jau aštuntą kartą Lietuvoje surengtose pratybose dalyvavo apie 1700 karių ir civilių iš 10 valstybių – NATO narių bei šalių, bendradarbiaujančių su NATO pagal Partnerystės taikos labui programą – Armėnijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Suomijos, Vokietijos, taip pat atstovai iš NATO dauginacionalinių štabų. Į pratybas savo stebėtojus įvairiose misijose, – pažymėjo Prez. V. Adamkus.

“Šios pratybos – puikus pavyzdys visuomenei, kaip mūsų kariai pasiruošę vykdyti uždavinius įvairiose misijose”, – pažymėjo Prez. V. Adamkus.

Lietuvoje padidėjo algos

Nuo sekmadienio (liepos 1 d.) didėja minimali mėnesio alga, motinystės-tėvystės

pašalpa, pensijos bei dėstytojų atlyginimai. Nuo liepos 1 d. minimali alga didėja 100 Lt ir dabar sieks 700 Lt.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičiūtė sako, jog kitais metais ketinama padidinti ir biudžetinėse įstaigose dirbančių socialinių, švietimo bei kultūros darbuotojų atlyginimus.

“Mūsų Vyriausybės programoje numatyta, kad minimali alga kitais metais turi pasiekti 800 Lt. Taip pat Vyriausybėje apsvaistėme klausimą dėl valstybės tarnautojų bei kitų darbuotojų, gaunančių atlyginimą iš biudžeto, atlyginimo didinimo”, – teigė ministrė.

Didesnių pajamų sulauks dirbantys tėvai – didėja motinystės-tėvystės pašalpa. V. Blinkėvičiūtė sako, kad didinant šią pašalpą tikimasi, jog dirbantys tėvai apsispręs gimdyti daugiau vaikų.

Ministrė teigimu, jei tėvas ar motina išeis vaiko priežiūros atostogų, kol vaikui sukaks pusę metų, tėvas arba motina gaus 100% kompensuojamo uždarbio, kuris yra mokamas iš “Sodros” biudžeto.

Be to, nuo liepos 1 d. pensininkai, turintys didesnį darbo stažą, gaus didesnes pensijas. Pasak ministrės, pensininkams už kiekvienus pilnus darbo stažo metus, viršijančius 30 metų, bus mokamas 3% bazinės pensijos priedas, t.y., 7,98 Lt. Papildoma priemoka bus pridedama prie žmogaus gaunamos senatvės, neigalumo ar nedarbingumo pensijos.

“Jei žmogus yra dirbęs 35 metus, tai jis gaus beveik 40 Lt didesnę pensiją. Kai bus didinama bazinė pensija, didės kartu ir tas priedas už ilgametį darbą”, – aiškino V. Nukelta į 2 psl.

Paminėta Valstybės diena

Liepos 6-ąją Lietuva septynioliktą kartą minėjo pirmojo ir vienintelio suvienytos Lietuvos valstybės valdovo Mindaugo karūnavimo – Valstybės dieną.

Šventiniai renginiai prasidėjo Prezidento rūmuose, kur Valstybės apdovanojimai buvo įteikti nusipelnusiems Lietuvos ir užsienio piliečiams. Vidurdienį Simono Daukanto aikštėje buvo pakeltos Valstybės ir Istorinė vėliavos. Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios.

Tradicškai Valstybės dieną Katedros aikštėje buvo pagerbti Valdovų rūmų atstatymo rėmėjai – pavieniai žmonės ir įstaigos. Vėliau Taikomosios dailės muziejuje buvo atidaryta jau trečią kartą atnaujinta ilgalaikė paroda “Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų radiniai” ir pristatyta daugiau kaip pusimčio Valdovų rūmams įsigytų ir dovanotų vertybių – gobelenų, baldų ir kt. – ekspozicija. Po parodos atidarymo Taikomosios dailės muziejuje buvo surengtas Europos valdovų rūmuose skambėjusių Renesanso ir ankstyvojo baroko kompozitorių kūrinių koncertas. Vakare Prezidento rūmuose įvyko priėmimas Valstybės dienos proga, kuria-

Valstybės dienos proga kalbą pasakė LR Prezidentas Valdas Adamkus.

me dalyvavo virš 1000 kvietinių svečių.

Valstybės dieną Kernavėje prasidėjo tradicinės Gyvosios archeologijos dienos, o Vilniaus Sereikiškių parke ir pilių teritorijoje įvyko Lietuvos dainų šventės Folkloro dienos renginiai. Pilies kalno papėdėje žiūrovai buvo kviečiami į Pilies festivalio Amatų dieną.

Oficialiai švęsti Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną Lietuvoje nuspręsta 1990 m., nors ši diena buvo minima ir nepriklausomoje Lietuvoje prieš sovietinę okupaciją. □

Atšvesta Dainų šventė

Septynioliktoji Lietuvos Dainų šventė, simboliškai pavadinta “Būties ratu”, sulaukė apie 30,000 dalyvių, 50,000 žiūrovų ir 300,000 televizijos žiūrovų. Renginyje taip pat buvo tiesiogiai transliuojamas internetu. Deja, jau pirmąją šventės dieną prapliupęs lietus privertė kai kuriuos, pasirodžiusius dalyvauti renginyje, likti namuose, prie televizijos ekranų.

Šventės renginių ciklą ketvirtadienį, liepos 5-osios vakarą pradėjo popietė “Skambėkite, kanklės”, kurioje dalyvavo maždaug 400 kanklininkių orkestrai. Renginį puošė kanklių “gimnazių” – Latvijos kuoklių ir Estijos kanklių – ansambliai.

Liepos 6-ąją, Karaliaus Mindaugo karūnavimo dieną, tekančios saulės sutikimu 4 val. 51 min. ant Stalo kalno prasidėjo paros ratą atspindinti folkloro diena “Saulutė rateliu tekėjo”. Kartu su 6,000 folkloro ansamblių dalyvių ir liaudies meno meistrų Sereikiškių parke buvo galima praleisti visą dieną iki pat saulėlydžio, pasiklausyti koncerto ir pašėlti vakaronėje. Nebuvo apsieita be gardžios duonelės, alaus ir visokiausių lietuvių šeiminkinių, mandrybių.

O Kaune, Dariaus ir Girėno stadione daugiau kaip 8,000 šokėjų žiūrovams pasėdėjo “Lino sakmė”, kurioje choreografijos kalba mėginta atspindėti tradicinius linų auginimo ciklo darbus. Liepos 7-osios vakaras Vilniuje buvo skiriamas pučiamųjų ansamblių šventei “Vario audra”. Daugiau kaip 70 pučiamųjų orkestrų pasirodė žiūrovams Katedros aikštėje, vėliau koncertavo Rotušės aikštėje ir galiausiai sugrįžo į Sereikiškių parką “smetoniškai” retro vakaronei, kurioje buvo galima smagiai pasižokti.

Kalnų parke tą patį vakarą buvo rodo-

ma ansamblių vakaro programa “Saulės vartai”. Joje – ir senovinės giesmės, ir šiuolaikinės liaudies dainų bei šokių aranžuotės, papildytos kaip visuomet įspūdinga scenografija bei pirotechnika.

Sekmadienį, liepos 8-ąją – vyko tradicinė šventės dalyvių eiseną į Vingio parką bei 17,000 choristų atliekama koncertinė programa “Dainos ratu”, įvairiais muzikiniais stiliais pasakojanti apie prigimtinių žmogaus ir gamtos gyvenimo ryšių. Pirmą kartą nuskambėjo specialiai Dainų šventei sukurta liaudies dainų interpretacijos, pajavaintos džiazo, pop ir roko elementais.

„80-ies metų istoriją skaičiuojanti nacionalinė šventė į savo šokių ir dainų sūkurį siekė įtraukti kuo daugiau moderniai mąstančių žmonių, tapti dar atviresne ir augti su visa Lietuva”, – sakė Dainų šventės direktorius Saulius Liausa.

1924 m. rugpjūčio 23 ir 25 dienomis Kaune, Parodų aikštėje buvo surengta pirmoji Dainų diena. Joje dalyvavo apie 3,000 dainininkų. Jie sudainavo 34 dainas. Choras akompanavo jungtinis dūdų orkestras.

♦ Izraelis pradėjo remti naująją palestiniečių vyriausybę, sudarytą prezidento Mahmoud Abbas, neįtraukiant Hamas organizacijos narių. Liepos 1 d. šiai Salam Fayyad vadovaujamai vyriausybei Izraelis išmokėjo apie 707 milijonus dolerių Australijos valiuta – pirmąją ratą užlaikytų mokesčių. Liepos 8 d. Izraelio ministrų kabinetas, kaip geros valios gestą, nutarė paleisti 250 kalinamųjų palestiniečių, Patah organizacijos narių.

♦ Liepos 2 d. australų policija Brisbanės oro uoste sulaukė Gold Coast dirbusį indą gydytoją Mohamed Haneef, norėjusį iškristi pas savo šeimą į Bangalorę Indijoje. Sulaikytas gydytojas yra D. Britanijoje teroro veiksmus planavusių indų gydytojų giminaitis. Jis buvo visą savaitę apklausinėjamas. Federalinė policija apklausinėjo keletą kitų indų gydytojų, dirbančių Vakarinės Australijos, Queenslando ir NSW valstijose, jų nesulaikydama.

♦ Liepos 3 d. iš pareigų atsistatydino Japonijos krašto apsaugos ministras Fumio Kyama. Iš Nagasaki kilęs ministras birželio 30 d. kalbėdamas Reitaku Universitete buvo išsitaręs, kad Japonijos bombardavimas atominiais ginklais 1945 m. buvęs neišvengiamas norint užbaigti karą. Kilusi protestų audra jį privertė atsistatydinti.

♦ Liepos 3 d. Pakistano sostinėje Islambade prasidėjo susidūrimai tarp kariuomenės ir Lal Masjid mečetės teologijos studentų. Apie 150 „Raudonosios mečetės“ studentų užpuolė karinį patrulį, pagrobė jo ginklus, paėmė įkaitais 4 valdininkus. Mečetė ir mokykla vis dar kariuomenės ap-

supta. Per susišaudymus žuvo daug studentų ir keli kariai, jų tarpe vienas pulkininkas leitenantas. Liepos 4 ir 5 dienomis keli tūkstančiai žmonių pasidavė apsupusiems kariams, bet apie 850 gynėjų vis dar ginasi. Kariuomenė vengia mečetę ir mokyklą užimti tiesioginiu puolimu, nes Taliban tipo gynėjai dengiasi moterimis ir vaikais. Liepos 4 dieną suimtas mečetės vadovas Abdul Aziz, bandęs pasitraukti iš apsupimo apsirėngęs moteriškais rūbais.

♦ Liepos 4 d. Kandahar provincijoje pietiniame Afganistane žuvo 6 kanadiečiai kariai su afganu vertėju Taliban bombai trenkus į NATO automobilį.

♦ Liepos 6 d. Vatikano pranešimu, popiežius Benediktas XVI-asis palengvino sąlygas laikyti mišias lotynų kalba.

♦ Beveik baigtas Rytų Timoro birželio 30 d. parlamento rinkimų balsų skaičiavimas. Abi didžiosios partijos – Fretilin ir CNRT (Rytų Timoro atstatymo tautinis kongresas) surinko apylygiai balsų, tačiau liepos 6 dieną Xanana Gusmao vadovaujama CNRT partija sudarė 27 nuo kelio mažesniomis partijomis ir tikisi užtikrinti sau 37 vietas iš 65 Rytų Timoro parlamente.

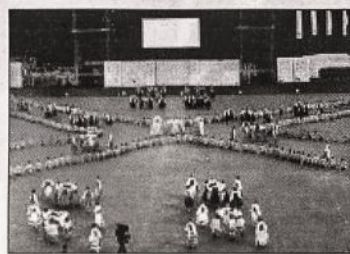
♦ Liepos 8 d. Indonezijoje iš ugnikalnio išsiveržusios nuodingos dujos nuuodijo 6 mokyklinio amžiaus vaikus, stovyklavusius Salak kalne, į pietus nuo Džakartos.

♦ Liepos 8 dieną susisprogdindami savizudžiai užmušė virš 100 žmonių ir sužeidė apie 250 žmonių Irake. Vienas iš sprogmėnims pakrūtų sunkvežimio sprogo pilnoje žmonių rinkos aikštėje Armil mieste, sugriaudamas daug molinių pastatų. Antrasis sprogo Bagdade prie Irako kariuomenės patrulio. JAV kariuomenės vadovybės žiniomis, nuo Irako karo pradžios 2003 metais Irake žuvo 3599 JAV kariai.

Šokių diena Kaune

Pentadienį, liepos 6 d., Kaune 7,000 šokėjų gausiai susirinkusiems žiūrovams padovanojo įspūdingą reginį – Dariaus ir Girėno sporto centro stadione buvo surengta Dainų šventės „Šokių diena“. Šiais metais pagrindiniu šventės akcentu tapo lietuvių liaudies šokiai lino pagerbimo tema. Lietuvių pasaulėjautoje, būtyje ir buityje ypač daug dėmesio buvo skiriama linui. Jis lydėjo žmogų nuo pat gimimo ligi mirties, buvo svarbiausių gyvenimo įvykių liudininkas. Mergelės ausdavo baltas drobes ir aštuonnyčius kraičiui, audėjos į margą drobės raštą įausdavo visas savo godas. Lino darbai ir audeklai mūsų tautos gausiai apdainuoti, įprasminėti apeigomis, rateliais, šokiais.

Į šventę suvažiavo ne tik meniniai vienetai iš visos Lietuvos kampelių, bet ir išeiviai iš JAV, Kanados, Brazilijos, Latvijos, Lenkijos. Šokėjų amžius buvo toks pat platus kaip ir geografija – nuo pačių mažiausių vaikučių iki solidaus amžiaus senjorių. Žiūrovai, kurių nemažą dalį sudarė

užsienio lietuviai, praktiškai pilnai užpildė stadiono tribūnas ir neliuko nusivyle.

Šventinę programą pavadintą „Lino sakmė“ sudarė 4 dalys – „Lino pasaka“, „Pasėjau linėlį“, „Linui žydyti mergelėi tekėti“ bei „Išausim margą šokių raštą“. Per 3 valandų programą žiūrovai išvydo bene 3 dešimtis skirtingų šokių. Daugiausiai žiūrovų plojimų sulaukdavo masiniai šokimai, kurių metu šokėjai sudarydavo įvairias figūras. „Šokių dienos“ kūrybinei grupei vadovavo Laimutė Kisieliene.

(Pagal Lietuvos spaudą)

Dainų šventei – ir liaudies menas

(ELTA). Lietuvos dailininkų sąjungos „Arkos“ galerijoje liepos 6 d. buvo atidaryta respublikinė liaudies meno paroda, skirta Lietuvos dainų šventei „Būties ratu“. Parodos lankytojai gali pamatyti apie tūkstantį taikomojo liaudies meno darbų. Ekspozicijoje – taikomosios liaudies dailės šakos: audiniai, rankdarbiai, medžio ir pinti dirbiniai, keramika, kalvių ir juvelyrų darbai, paprotinis liaudies menas, muzikos instrumentai, žaislai.

Parodoje akivaizdžiai dominuoja tekstilė: tradiciniai audiniai (lovatiesės, rankšluosčiai), juostos, tautinių kostiumo dalys, rankdarbiai – iš jų ir atskirus skyrius išskirtos pirštinės ir vis labiau populiarėjančios raštuotos riešinės. Viena parodos salė

skirta iki šiol nematyti ekspozicijai – tautinio kostiumo gamintojų darbams. Gausi ir įvairi juostų kolekcija. Nemažai įvairių interjerų, buičiai skirtų megtų dirbinių.

Taikomųjų medžio dirbinių asortimente ypač gausu įvairios paskirties medinių indų bei valgymo įrankių, taip pat ir suvenyrinių. Galima išvysti ir tradicinių rankšluostinių, drožinėčių prieverpsčių. Jose, be tradicinių bruožų, galima atpažinti ir atskirų meistrų drožybos manierą bei savitumą. Žvilgsni parodoje taip pat traukia pintų ir molio dirbinių kolekcijos, kalvių darbai, juvelyrika, margučiai, verbos, kaukės, šiaudiniai sodai ir kita. Parodą lydi iliustruotas katalogas, kurį išleido parodą surengęs Lietuvos liaudies kultūros centras.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.
Blinkevičiūtė.

Nuo liepos 1 d. 20% bus didinami ir aukštųjų mokyklų dėstytojų, ir kitų akademinį darbuotojų atlyginimai.

Alkoholio problema Lietuvoje

Kauno medicinos universiteto akademinė bendruomenė prašo, kad Prezidentas Valdas Adamkus pasirašytų praėjusią savaitę Seimo priimtas Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas. Kreipimėsi pabrėžiama, kad alkoholio reklamos ribojimas leistų bent iš dalies nuo alkoholio reklamos izoliuoti vaikus.

Alkoholio vartojimą ir jo sukeliamas problemas medikai laiko nacionaline tragedija. „Alkoholinių psichozių skaičius Lietuvoje nuo 1990 m. buvusių 9 atvejų 100,000 gyventojų pernai išaugo iki 100 atvejų 100,000 gyventojų, t.y. daugiau nei dešimt kartų. Pagrindiniai vaikų vartojamais gėrimais tampa alus, sidras ir alkoholiniai kokteiliai. Būtent šie gėrimai dažniausiai ir reklamuojami“, – rašoma kreipimėsi. Kreipimąsi pasirašyti pataisas birželio 28 d. pasirašė Lietuvos Vyskupų Konferencija.

A. Kubilius siūlys interpeliaciją K. Prunskienei

Tėvynės sąjungos (TS) pirmininkas Andrius Kubilius artimiausiu metu TS frakcijos posėdyje siūlys pareikšti interpeliaciją žemės ūkio ministrei Kazimirai Prunskienei. Taip parlamentaras apsisprendė Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai (VTEK) pareikškus, kad K. Prunskienė pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą ir

naudojasi pareigomis asmeninei neturtinei naudai gauti.

„Siūlysiu pareikšti interpeliaciją žemės ūkio ministrei K. Prunskienei dėl to, kad ji, naudodamasi savo pareigomis, skelbė savireklamos straipsnius, apmokamus valstybės biudžeto lėšomis, ir taip pažeidė įstatymą. Būtina šį klausimą svarstyti Seime. Seimas turėtų užkirsti kelią valstybės lėšų naudojimui savireklamos tikslais“, – teigia TS pirmininkas.

Premjeras pavedė Vyriausybės kanceliui išanalizuoti teisės aktus, kurie reglamentuoja lėšų naudojimą visuomenės informavimui, ir pateikti pasiūlymus, kurie užtikrintų šių lėšų naudojimo pagrįstumą bei tikslingumą valstybės naudai.

Per dešimtmetį įgyvendinta

Lenkijos ir Lietuvos partnerystė
Per pastarąjį dešimtmetį Lietuvos ir Lenkijos strateginei partnerystei buvo padėti tvirti pamatai, pažymėjo Lietuvos ir Lenkijos Seimo narių Asamblėjos 16-oje sesijoje dalyvaujantis Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas.

„Mūsų tautos ir valstybės pavyko išsivaduoti iš inertiškų istorijos suvokimo stereotipų, sugebėjome geriau suprasti vieni kitus, atradome bendras praicitas, dabarties ir ateities vertybes.“

Didžiojo tūto ir esu dėkingas visiems lietuviams ir lenkams, kurie nuosekliai, sutartis po sutarties, bendrai dirbdami užtikrintai ejo mūsų tautų bendradarbiavimo ir strateginio suartėjimo link“, – URM pranešime spaudai cituojamas Lietuvos diplomatinės vadovas.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS, LGITIC ir „Bernardinai“.

Seimas pritarė atominės elektrinės statybai

(ELTA). Pagal Seimo nutarimą, Lietuva su strateginiais partneriais vietoj šiuo metu veikiančios Ignalinos atominės elektrinės statys naują jėgainę. Už šį įstatymo projektą balsavo 107 parlamentarai, prieš buvo 4, susilaikė 8.

Seimo priimta įstatyme numatyta, kad Lietuva valdys 34% naujos jėgainės akcijų, o Latvijos, Estijos ir Lenkijos partneriai – po 22%. Už jos statybą bus atsakingas nacionalinis investuotojas, kuris bus steigiamas valstybės valdomos „Lietuvos energijos“ pagrindu, įtraukiant valstybės valdomas „Rytų skirstomuosius tinklus“ (RST) bei privačią skirstomųjų tinklų bendrovę VST.

Projektą pristatė Seimo Ekonomikos komiteto pirm. Birutė Vėsaitė ragino nedelsti priimti šį įstatymą, nes jis padėtų

paskatinti elektrinės jungčių su Švedija ir Lenkija statybas ir leistų pradėti iš naujo derėtis dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) antrojo bloko darbo pratęsimo.

Išankstiniais skaičiavimais, naujos IAE statybos kainuos per 22 mlrd. litų. Lietuvos dalis naujoje jėgainėje turėtų sudaryti 7,5 mlrd. litų. Numatoma, kad valstybė valdys ne mažiau kaip 51% nacionalinio energetikos investuotojo akcijų. Planuojama pastatyti du atominės elektrinės reaktorių, kurių kiekvieno galingumas sieks iki 1600 megavatų. Tikimasi, kad nauja AE pradės veikti 2015 metais.

Vilniuje liepos 6 dieną planuojamas Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos premjerų susitikimas, kuriame turėtų būti pasirašytas susitarimas statyti naująją atominę jėgainę Lietuvoje. LGITIC

Į Vilnių rinkosi Lietuvos garbės konsulai

Liepos 4 d. Vilniuje prasidėjo tris dienas trukęs trečiasis Lietuvos garbės konsulų užsienio suvažiavimas. Jame dalyvavo daugiau nei 100 garbės konsulų iš 56 šalių. Lietuvos garbės konsulai aptarė Lietuvos ekonomikos aktualijas, verslo ryšių ir investavimo galimybes, kultūros, turizmo plėtros ir Lietuvos įvaizdžio pasaulyje klausimus. Suvažiavimą atidarė Lietuvos diplomatinės vadovas Petras Vaitiekūnas.

Pirmąjį renginio dieną svečiai buvo supažindinti su Lietuvos ekonomikos naujienomis ir perspektyvomis, investicijomis, žinių ekonomikos potencialu, asocijuotų verslo struktūrų bei garbės konsulų bendradarbiavimo galimybėmis.

Liepos 5 dieną sostinės savivaldybėje garbės konsulus pasveikino Vilniaus miesto meras Juozas Imbrasas. Sesijoje, kurios diskusijoms vadovavo Užsienio reikalų mi-

nisterijos sekretorius Laimonas Talat-Kelpša, buvo kalbama apie kultūros svarbą kuriant šalies įvaizdį, apie projektą „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“, buvo aptarta, kaip garbės konsulai galėtų populiarinti planuojamus renginius užsienyje.

Suvažiavimo dalyviams taip pat surengta kultūrinė programa. Garbės konsulai apsilankė Trakuose, dalyvavo Lietuvos dainų šventės renginiuose ir Lietuvos Valstybės dienos šventėje. Atskira programa buvo numatyta garbės konsulų su-tuoktiniais.

Pirmasis garbės konsulų suvažiavimas vyko Vilniuje 2001 m. rudenį, antrasis – 2004 m. vasarą. Garbės konsulų suvažiavimai rengiami kas trejus metus. Šiuo metu Lietuva turi 143 garbės konsulus 67 pasaulio šalyse. LGITIC

Bendruomenės baruose

XIII Lietuvių Tautinių Šokių Šventė

XIII Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 2008 metų liepos 6 dieną Los Angeles mieste, "University of Southern California" naujoje, gražioje "Galen Center" sporto auditorijoje.

Kviečiame kuo daugiau šokėjų ir žiūrovų atvykti į saulėtą Kaliforniją patostogauti ir pasidžiaugti šia gražia tradicine švente, kuri ateinančiais metais mini 50-ies metų veiklos jubiliejų.

Šio renginio Komitetas planuoja užsiėmimų bei pramogų savaitgalį šokėjams ir šeimoms. Atvykę anksčiau, lie-

pos 4 dienos vakarę galėsite džiaugtis fejerverkais vandenyno pakrantėje ir liepos 5 dieną pasilinksinti per susipažinimo vakarą.

Pati Šokių Šventė taipogi nenuvils, o per šaunų pokylį vakarę galėsite pabendrauti su senais ir naujais draugais, pasidalinti išpūdžiais.

Laukiame Jūsų 2008 metais saulėje, svetingoje Kalifornijoje!

Danguolė Varnienė,

XIII Lietuvių tautinių šokių šventės
meno vadovė

XIII Lietuvių Tautinių Šokių Šventės Rengimo Komitetas. Sėdi (iš kairės): pirmininkai Donatas Empakeris, Jurgis Joga ir Rimas Stočkus. Stovi (iš kairės): technikos specialistas Aloyzas Razutis, meno vadovė Danguolė Razutytė - Varnienė, išdinininkas Linas Butkys, vicepirmininkė Danguolė Navickienė.

Jungtinis Koncertas Melbourne

Elvira Šurnienė

Šių metų gegužės 26 - 27 dienomis Melbourne Lietuvių Klube įvyko Jungtinis Koncertas, skirtas paminėti Lietuvos disidentus, kurie kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės. Šis sąjūdis prasidėjo Lietuvoje 1988 metais.

Jungtinio Koncerto programoje dalyvavo žinomas Melbourne choras "Astra" ir Melbourne lietuvių bendruomenės nariai. Choro "Astra" vadovai nesibijo suorganizuoti ir viduramžių muzikos koncertų. "Astrų" dirigentas John McCaughey ypatingai domisi Monteverdi kūryba.

Į Jungtinį koncertą susirinko apie 600 žmonių. Prie šio Jungtinio Koncerto muzikinės programos ir jos interpretacijų, o taip pat Melbourne Lietuvių Klubui pagražinimo prisidėjo melbourniškis Danius Kesminas. Jungtinio Koncerto pagrindinė tema buvo jo aiškiai suformuluota: "Disidentai - Konsonantai - Geležinė Užvalaida" Vadovas: Jurgis Maciunas ir Prezi-

dentas Vytautas Landsbergis.

Koncertą atidarė Danius Kesminas su "Vergų Pianino" garsais ir George Brecht muzika.

Jungtinio Koncerto programa susidėjo iš penkių dalių:

Programa 1. Solo.

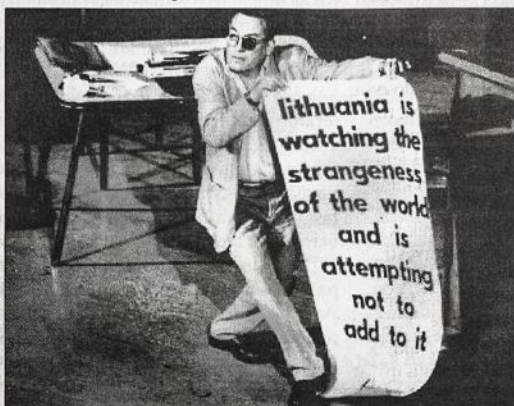
Alena Karazijienė OAM (Vytauto Landsbergio sesutė) skaitė "Sausio Tryliktosios testamentą" lietuviškai. Tuo pačiu metu Melbourne teatro aktorius Richard Piper skaitė "Sausio Tryliktosios testamentą" angliškai.

Programa 2.

Salėje - žaidimai ir choras. Programoje buvo įpintos M. K. Čiurlionio liaudies dainos - "Vienam kiemelyje" ir "Ar vėjai pūtė", Vytauto Landsbergio - "Spatial poema Nr. 3" (1966) ir Jurgio Maciuno - "Trio" (1962), solo daina ir daina chorui (1962).

Programa 3.

Balius puotos salėje. Čia pat prasidėjo šokiai ir žaidimai. Ši programos dalis

Lietuviška išmintis! - nuo Klubų lango. A. Lipšio nuotrauka.

buvo skirta paminėti Jurgio Maciuno vestuves. Šioje puotoje dalyvavo Nerija Žemkalnis (Vytauto Landsbergio dukterėčia).

Programa 4.

Ant salės sienų pasirodė žinomo lietuvių fotografo Jono Meko filmų nuotraukos. Jas palydėjo Monteverdi muzika. Ši Jono Meko filmų valandėlė buvo skirta Jurgio Maciuno atminimui. Mat Jurgis

Linkėjimai Australijos lietuviams LR Valstybės Dienos proga

Lietuvos Valstybės Šventės proga sveikinu visus iš Vilniaus. Dėkoju ALB Krašto Valdybos nariams, Apylinkių valdyboms, bendruomenėms bei seniūnijoms, lietuvišioms organizacijoms, veikliesiems Bendruomenėje ir prijaunantiems, taip pat visiems Australijos lietuviams, kad neužmirštate savo tėvynės Lietuvos, tėvų ir senelių gimtinės Lietuvos ir savo lietuvišką šaknį.

Linkiu laimės, pasisekimo ir džiaugsmo Jūsų asmeniniame gyvenime, darbuose, sporte ir kituose laisvalaikio užsiėmimuose bei lietuviškame draugystės rate.

Greetings from Vilnius to all friends within and beyond the Australian Lithuanian Community, on the celebration of the Republic of Lithuania's National Day, 6th of July.

I wish everyone happiness and success in your family lives, business, sport and other activities. Thank you for remembering who you are, Australians with Lithuanian roots or friends. In my opinion, we of Lithuanian descent, from all corners of this great big country of Australia, will remain dear to each other and always be part of our broad Australian Lithuanian family.

Greetings from Vilnius, Lietuva.

Birutė Prašmutaitė,

ALB Krašto Valdybos pirmininkė

Brangūs tautiečiai!

Liepos šeštoji - pirmojo suvienytos Lietuvos valstybės valdovo, kunigaikščio Mindaugo vainikavimo karaliumi šventė - tai proga prisiminti pirmąjį ir vienintelį Lietuvos karalių - asmenybę, pranakusią savo laiką.

Istorijos šaltiniuose Lietuvos karalius vadinamas Mindaugu Išmintinguoju - XIII a. pradžioje jis savo lankstumu sužlugdė daugelį Kryžiuočių ordino planų. Bene ryškiausias Mindaugo politikos žingsnis - krikščionių tikėjimo priėmimas.

Karūną, kurią tuomet valstybių vadovams suteikdavo popiežius, galime laikyti didžiuliu valstybės laimėjimu. Rytiniame Baltijos krante tik lietuviai buvo įkūrę karalystę. Šventajam Sostui įsteigus vyskupiją, atsirado galimybė steigti aukštąjį mokyklą, įsilieti į krikščioniškąją Europos kultūrą ir plėtoti baltų tradicijas. Mindaugo kūrėnų diena vėl laikiama Lietuvos valstybės europinio pripažinimo diena. Nors okupacijos dešimtmečiais primiršta visa, kas buvo tautiška, atkūrus nepriklausomybę vėl švenčiame Valstybės dieną ir mename senąją Lietuvos valstybingumo istoriją.

Liepos šeštoji - diena, kai tapome valstybe, todėl norisi pasveikinti kiekvieną lietuvių ir kitatautį, šiandien kuriantį šimtmečius siekiančią valstybės istoriją, darnios, saugios ir klestinčios valstybės viziją bei kiekvieną tautietį, nešančią tautos žiburį tolimiausiose pasaulio kampeliuose. Linkime, kad Jūsų darbai ir mintys padėtų sukurti Lietuvą, kurią savo vizijoje matė pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas.

Tautinių mažumų ir išeišios departamento prie LR Vyriausybės
Generalinis direktorius **Antanas Petrauskas**

Vodkos ir vamzdžių vargonai valgykloje.

A. Lipšio nuotrauka.

Maciunas labai vertino Jono Meko filmus.

Programa 5.

Melbourne Lietuvių Klubui valgyklos salė - tai populiariausia Melbourne Lietuvių Klubui vieta. Jos populiarumas rėmėsi praktišku principu: "Per šilvį gali patekti į mylimą širdį" ir dėl šio principo neverta ginčytis.

Pasibaigus koncertinei programai į valgyklą suguzėjo svečiai. Mat programos metu buvo pranešta, kad atsiveikimui bus prikepta blynų. Dana Binkis ir Melbourne Lietuvių Moterų Socialinės Draugijos moterys iškepė blynus net kelių rūšių. Taip pat valgykloje ant grindų stovėjo didžiulis, nematytas "sutvėrimas". Jis susidėjo iš ilgų vamzdžių, kurie beveik siekė valgyklos lubas. Iš šių vamzdžių sklido nuolat pasikartojantys kieti garsai. "Sutvėrimas" oficialiai vadinosi "Vodkos ir vamzdžių vargonais". Mat vodka naudo-

jama išgaunant tuos garsus. Ši "sutvėrimą" sukūrė Antanas Kesminas ir Dave Nelson.

Koncerto svečiai juokavo, kad "sutvėrimą" reikia pradžiuginti ir į jį vietoj vodkos įpilti šampano. Gal tada jis linksniau uždainuotų.

Deja, artėjo laikas eiti atgal į savus namus. Mano draugė - koncertų ir muzikos gerbėja - manęs paklausė, ką aš mananti apie šį Jungtinį Koncertą.

Pagalvojau ir atsakiau, kad man atrodo, kad šis koncertas buvęs pats originaliausias ir lietuviškiausias iš visų tautinės krypties koncertų, kuriuos aš mačiau ar girdėjau nuo to laiko, kai man teko palikti Lietuvą 1944 metais.

Aš labai vertinu Daniaus Kesmino meninius ir muzikinius gabumus bei jo atliktą sėkmingą darbą organizuojant šį Jungtinį Koncertą Melbourne. □

Kas Lietuvoje turtingiausi?

Lietuvos turtuolių olimpe dalydamas vietas, "Veidas" šįsyk į jį įtraukė ir dvi moteris. Tai Jolanta Blažytė bei Birutė Kantauskienė. Ir nors už šių moterų nugarų stovi įtakingi ir turtingi vyrai, šiandien jos valdo didelę dalį jų turto. Sudarant šį trisdešimtuką atradimų buvo ir daugiau. Du Lietuvos piliečiai Raimondas Tumėnas bei Igoris Bezubas, įsukę gaviųjų gerimų verslą Ukrainoje, iškopė ne tik į Lietuvos trisdešimtuko viršūnes. Ukrainos turtuolių sąrašą jie užima aukštas 68–69 vietas. Jų turas vertinamas daugiau nei po 0.5 mlrd. Lt.

Ne mažiau nustebino neįtikėtinais tempais milijonus besikraunantis Lietuvos žemvaldys nr. 1 Gediminas Žiemelis, per trumpą laiką sugebėjęs nurungti ne vieną gerai žinomą tiek į trisdešimtuką patekusį, tiek jo barjero neįveikusį verslininką. Šįsyk į trisdešimtuką nepateko žmonės, kurių turtai nesiekia 100 mln. Lt. Už borto liko įsarašus pretendavę "Invaldos" grupės akcininkai Dailius Juozapas Mišcikas, Algirdas Bučas, Darius Šulnis bei Alvydas Banys. "Veido" skaičiavimais, kiekvieno jų valdomo turto vertė svyruoja nuo 70 iki 90 mln. Lt. Į tolesnio sąrašo eilutes pretenduotų ir informacinių technologijų bendroves vienijančių grupių "Sonex" ir "Alna" akcininkai Arūnas Bartusevičius ir Valentinas Milakis.

Daugiau kaip 50 mln. Lt vertinamas ir politikas Antano Bošo turtas. Nuo A. Bošo neatsilikia Klaipėdos terminalo grupės savininkas Zigmąs Petrasas. Šįsyk sąrašą neliko ir pirmuoju smuiku "Rubicon Group" grietiančio Andriaus Janukonko... Amžiaus paslaptis lieka ir tai, kokiomis dalimis dešimt "Vilniaus prekybos" grupės akcininkų dalijasi šios Lietuvos verslo lyderės akcijos. Jei tikėtume "Veidui" talčiniais analitikais, Nerijus Numavičius valdo didžiąją dalį akcijų. Todėl sąrašą neraišme nei kitų brolių Numavičių, nei brolių Marcinkevičių...

Dešimt turtingiausių asmenybių pagal "Veido" sudarytą turtingiausiųjų Lietuvos

Turtingiausias Lietuvos žmogus – Nerijus Numavičius.

žmonių trisdešimtuka:

1. **Nerijus Numavičius ir partneriai** N. Numavičius – pagrindinis "Vilniaus prekybos" grupės akcininkas. Turtas: apie 1 mlrd. Lt
2. **Bronislovas Lubys** Pagrindinis "Achemos" grupės akcininkas. Turtas: apie 800 mln. Lt
3. **Darius Mockus** Vienintelis koncerno "MG Baltic" akcininkas. Turtas: per 700 mln. Lt
4. **Visvaldas Matijošaitis** Pagrindinis "Vičiūnų" grupės įmonių akcininkas. Turtas: apie 725 mln. Lt
5. **Vladimiras Romanovas** Pagrindinis Ūkio banko, Ūkio banko investicinės grupės akcininkas. Turtas: apie 700 mln. Lt
6. **Augustinas Rakauskas** Vienas didžiausių "Senukų" akcininkų. Turtas: apie 680 mln. Lt
7. **Arūnas Martinkevičius** Vienintelis SBA koncerno akcininkas. Turtas: apie 650 mln. Lt
8. **Rimantas Stonys** "Dujotekanos" ir kitų bendrovių akcininkas. Turtas: apie 600 mln. Lt
9. **Raimondas Tumėnas** Įmonės "Sandora" akcininkas. Turtas: 557.5 mln. Lt
10. **Igoris Bezubas** Įmonės "Sandora" akcininkas. Turtas: 557.5 mln. Lt

Eugenija Grižibauskienė, "Veidas"

"Olialia" merginos ragins vyrus neemigruoti

Šią savaitę vienos geidžiamiausių šalies lietuvių "Olialia" merginos ketina koncertuoti daugiau nei 30 šalies miestų ir paraginti vyrus pasilikti Lietuvoje. Taip "Olialia" merginos pradeda visą vasarą truksiančią socialinę informacinę kampaniją kovoti su emigracija.

"Mums apmaudu žiūrėti ir girdėti šurpinančią statistiką, kad Lietuvą artimiausiu metu ketina palikti dar keli šimtai tūkstančių žmonių. Dar baisiau stebėti valstybės tarnautojų abejingumą, kurie net patys yra pasiryžę išduoti savo tėvynę dėl kelių šimtų litų papildomų pajamų", – sako "Olialia" mergina Jurgita Tvarijonaitė.

Statistikos departamento duomenimis, nuo 1990 metų iš Lietuvos emigravo apie 404,000 žmonių, o vien dabar po studijų ketina emigruoti trečdalis studentų. Iki 2030-ųjų Lietuvos gyventojų skaičius gali sumažėti apie 300,000 žmonių.

"Olialia" merginos rinkos rekomendacijas Seimui bei Vyriausybei, kurios turėtų padėti kuriant planus prieš emigraciją ateityje. "Ketiname surinkti kelis šimtus tūkstančių rekomendacijų ir prašymų iš visos Lietuvos žmonių, kurios, mūsų manymu, visapusiškai prisidėtų prie emigracijos problemų sprendimų. Asmeniškai pačios sieksime apklausti visus, norinčius ar ketinančius palikti Lietuvą, ir sužinoti, kas padėtų jiems to nedaryti. Jeigu prireiks, imsimės visokiausių moteriškų gudrybių", –

Nuotraukoje – "Olialia" merginos.

intrigavo "Olialia" mergina Oksana Pikul.

Kartu su "Olialia" merginomis koncertuos garsiausias Lietuvos grupės, vyks įvairūs renginiai, kuriuose merginos asmeniškai skatins pasilikti vyrus ir jaunuolius Lietuvoje. "Už lietuviškas geriau tikrai niekur nerasite. Prisikiu, kad tai ne tik nuostabi šalis, bet ir pačios nuostabiliausios merginos. Manau, protingi vaikinai turėtų labai rimtai susimąstyti apie tai, ko netenka, palikdami savo tėvynę", – sako viena iš menininkių grupės "Naujieji lietuviai" įkūrėjas Egmontas Bžeskas. Pasak jo, yra visiškai nesąmonė atsisakyti Lietuvos dėl kelių tūkstančių litų papildomų pajamų.

Socialinės informacinės kampanijos ženklas – seksualios lietuviškos atvaizdas, tik šį kartą viliojantis ne užsieniečiams, o Lietuvos vyrams. Jis netrukus bus pristatytas ir didžiuliuose šalies miestuose, o prekyboje greitai laiku pasirodys speciali kampanijos aksesuarų. ELTA

Užmirštas karaliaus Mindaugo dvaras

Tomas Baranauskas, DELFI

Mindaugo karūnavimo dieną galima paminėti įvairiose vietose ir įvairiuose renginiuose, kurių organizatoriai siūlo kartais su Mindaugu susijusią, kartais – nelabai susijusią, o kartais – ir visai nesusijusią programą. 1253-aisiais karūnavimo iškilms vyko vienoje vietoje – Mindaugo dvare. Vėliau ši vieta užmiršo, kaip ir pats karūnavimas, kaip ir jo data, kaip ir pats Mindaugas.

Visi šie dalykai į mūsų istorinę atmintį grįžo skirtingu laiku ir skirtingais keliais. Paskutinė buvo Mindaugo karūnavimo vieta – ji atrasta tik prieš dešimtmetį. Mindaugo karūnavimo proga išduoto akto sudarymo vietą susiejus su 1997 m. atrastu Palatavio piliakalniu (Anykščių rajone). Taigi dabar jau yra galimybė Mindaugo karūnavimą paminėti toje vietoje, kurioje jis ir įvyko.

Kai kas gal nustebės, skaitydamas šias eilutes, nes apie tokią Mindaugo karūnavimo vietą dar nebus girdėjęs. Kiti gali priekaištauti autoriui už pernelyg drąsų visuotinai dar nepažintą fakto teigimą. Į šį priekaištą galiu atsakyti paprastai: abejoti, žinoma, galima – taip jau yra, kad daugelis Mindaugo laikų faktų istorijos šaltiniuose nėra paliudyti taip aiškiai, kaip mums to norėtųsi. Bet Mindaugo karūnavimo vietos nustatymui yra svaresnių faktų ir argumentų, nei, tarkime, tie, kuriais grindžiama versija, kad Mindaugas buvo karūnuotas liepos 6-ąją ar netgi visiems įprastas vadovėlinis teiginys, kad Mindaugas buvo Lietuvos valstybės įkūrėjas ir pirmasis valdovas.

Mūsų istorinė atmintis apie Mindaugo laikus atitūrkusi nuo konkrečios geografinės erdvės. Tam yra objektyvių priežasčių: Mindaugo Lietuvos geografinė yra menkai pažįstama. Išliko vos viena kita užuomina apie Mindaugo veiklos vietas. 1244 m. Mindaugas nesėkmingai puolė kryžiuočių užvaldytą kuršių pilį Embutę (dabartinėje Latvijoje), 1251 m. apsigynė nuo Tautvilo antpuolio Vorutos pilyje ir pats puolė jį Tvirmanto pilyje Žemaitijoje, 1253 m. savo dvare Latavoje buvo karūnuotas Lietuvos karaliumi, o 1262 m. nesėkmingai puolė kryžiuočių Cėsių (Vendeno) pilį (Latvijoje). Štai ir visas Mindaugo, itinariusmas – penki vietovardžiai, iš kurių du – Latvijoje, o kiti trys – problemiški. Dauguma svarbių Mindaugo memorialinių vietų į istorijos šaltinius nepateko, o ir Mindaugo karūnavimo vieta vis dar nėra tokia, kurią būtų galima minėti be komentarų. Kas gi žinoma apie Mindaugo karūnavimo vietą, kodėl ji nėra visuotinai pripažinta ir žinoma? Čia susipina įvairios aplinkybės: incirija, stereotipai ir šaltinių interpretacijos problemos.

Pagrindinis šaltinis – Mindaugo Vakarų Lietuvos žemių dovanojimo Vokiečių ordino Livonijos šakai aktas – baigiasi žodžiais: „Duota Letovijoje (in Lettowia), mūsų dvare, 1253 Viespaties metų liepos mėnesį“. Žodžių „Lettowia“ šiame dokumente ir kai kuriuose kituose to meto šaltiniuose buvo vadinama Lietuva, todėl 1253 m. akto datavimo frazė dažnai būdavo suprantama „Duota Lietuvoje, mūsų dvare...“ Vis dėlto ši paprasta ir iš pirmo žvilgsnio nepriekaištinga interpretacija tampa mažiau mažiausiai problemiška atkreipus dėmesį į kitą Mindaugui priskiriamą aktą (XIV a. falsifikatas su 1261 m. data), kuriame aprašoma Sėlos žemės riba. Pietuose ši riba vedama Šventosios upe ir jos dešiniuoju intaku Letovijos (Lettowiae) upeliu. Aprašymas nepalieka abejonių, kad kalbama apie Latavos upelį (Anykščių rajone).

Taigi Lettowia – Lietuva ir Lettowia – Latava. Abu atitikmenys nedviprasmiškai

paliudyti šaltiniuose. Kuris variantas taikytinas 1253 m. Mindaugo akto datavimo formulėi? Atsakymą suferuoja kitų to meto aktų analogijos: datavimo formulėse paprastai būdavo nurodomos konkrečios vietovės, ir jeigu nurodoma, kad aktas išduotas dvare, tai šalia visada būdavo to dvaro pavadinimas, o ne abstrakti jo lokalizacija kažkurioje šalyje. Be to, viduramžių diplomatijoje buvo įprasta norma, kad valdovai susitinka savo valdų pasienyje. Mindaugo karūnavime dalyvavo Livonijos žemės magistras Andrius Stirlandas, o Sėla buvo žemė, didesne dalimi atsidūrusi Livonijos įtakos zonoje, taigi Latavos padėtis Sėlos pasienyje atitinka šią praktiką ir sustiprina tikimybę, kad Mindaugo karūnavimas buvo surengtas būtent Latavoje – karūnavimo iniciatoriui Livonijos magistrui patogioje vietoje.

Tačiau ar buvo tokio pavadinimo dvaras – juk Mindaugas neišdavino savo dokumentų upelyje? Šaltiniai duoda pakankamai aiškų atsakymą ir į šį klausimą. XIV a. pabaiga datuojamame kitame Sėlos ribų aprašyme vietoj „Letovijos“ upelio tame pačiame sienos ruože kaip orientyras nurodomas „piliakalnis, vardu Lettow“. Vadina, šalia Latavos-Letovijos upelio stovėjo ir to paties pavadinimo piliis.

Bet prie Latavos upelio iki pat 1997 metų joks piliakalnis nebuvo žinomas. Tai davė pagrindo interpretacijoms – esą čia kalbama apie kažkokį neįvardytą piliakalnį, esantį „Lietuvos pusėje“ – esą gal čia turimas galvoje prie Anykščių esantis Seimyniškėlių piliakalnis. Šias interpretacijas visiškai sugriovė kraštotyrininko Raimundo Guobio 1997 m. vasarą padarytas atradimas. Paaikšėjo, kad Palatavio kaimo ribose, Latavos upelio kairiajame krante, iš tiesų yra Piliakalnio vadinama kalva. Tai sužinojęs, R. Guobis iš karto kreipėsi į tuo metu Seimyniškėlių piliakalnį tyrinęsį archeologą Gintautą Zabiela, kuris ne tik patvirtino, kad atrastas neabejotinas piliakalnis, bet ir metalo detektoriumi piliakalnio paviršiuje aptiko keletą radinių, datuojamų XIII–XIV amžiais.

Po šio atradimo viskas atstiso į savo vietas ir spekuliatyvių interpretacijų, regis, turėjo neišvengiamai nynyti. Realybėje atradimo kelias į viešumą pasirodė ne toks paprastas. Iš vienos pusės suveikė inercija: kai kuriems istorikams pasirodė nepatinkanti keisti nusistovėjusias interpretacijas, prie kurių jau buvo spėta įprasti. Iš kitos pusės, atradimas nepatraukė platesnės visuomenės dėmesio. Paaikšėjo, kad nepaisant kasmetinio Mindaugo karūnavimo šventimo valstybiniu mastu, šio įvykio vieta iš esmės niekam nereikalinga ir neįdomi.

Iš tiesų daugeliui pasirodė patogiau įsivaizduoti, kad Mindaugo karūnavimas įvykęs Vilniuje, kur šiandien vyksta svarbiausi šio įvykio minėjimo renginiai. Tai utilitarinis požiūris į istoriją, panašus į tą, kuris šiuo metu vyrauja Baltarusijoje. Pastarojoje Mindaugo karūnavimas nukeliamas į Naugarduką, kuris klaidingai įsivaizduojamas kaip tuometinė Lietuvos sostinė – apie tai rašoma ne tik šios šalies mokykliniuose vadovėliuose bei populiariojoje literatūroje, bet ir mokslinejoje veikloje. Turint prieš akis tokį utilitarinį tikslą (patogumas ir politinis naudingumas), knaisiojimas po šaltinius ir kažkur miške surastas piliakalnis tik trikdo šventinį patosą bei dvasinę ramybę.

Bet Mindaugo dvaras Latava vis dėlto pamažu skinasi kelią į viešumą. Prie Anykščių – Troškūnų kelio kelininkai šiemet pagaliau pastatė rodyklę, kuri nukreipia vis dar nelengvai surandamo Palatavio piliakalnio link. Mindaugo dienos minėjimai liepos 6-ąją ant Palatavio piliakalnio jau tampa tradicija. □

Mielieji,

1253 m. buvo karūnuotas vienintelis Lietuvos karalius Mindaugas. Ši data – mūsų valstybės istorijos išeities taškas, data, kuri mums leido tapti Europos dalimi. Iš tolimų protėvių kaip brangiausią palikimą paveldėję valstybingumą – puoselėtą, prarastą ir vėl atgautą – dabar sutelktu darbu jį stipriname. Šiandien esame laisvi, ir tvirti yra mūsų valstybės pamatai. Tačiau ir šiandien Mindaugo karūnavimo diena turi ne tik simbolinę, istorinę prasmę. Tai tarsi moralinis imperatyvas drauge kurti mūsų visų ateitį – ateitį mūsų vaikams. Privalome nepamiršti, kad mūsų valstybė, mūsų bendruomenė vis dar tebėra kuriama, vis dar tebėra statoma. Jai reikalinga kiekvieno mūsų parama, nuolatinė ir nenutraukiama priežiūra bei globa.

Šiomis dienomis Lietuvoje aidą Pasaulio lietuvių dainų šventės balsai, kaip niekada didelis dalyvių ir žiūrovų skaičius rodo, kad ilgus metus tautiškumą puoselėję idėjos ir darbai šiandien yra ne mažiau svarbūs ir laukiami.

Mielieji, siūsdama nuoširdžiausius linkėjimus kiekvienam iš Jūsų mūsų Valstybės gimimo dieną, kartu kviečiu nepamiršti, jog kiekvienas iš mūsų reikalingas mūsų šaliai, mūsų Lietuvai. Pagarbai,

Irena Degutienė, Lietuvos Respublikos Seimo narė

Laiškas iš Lietuvos

„Mūsų Pastogė“ Redakcija iš savo buvusios bendradarbiės Jadvygos Dambrauskienės, šiuo metu besisvečiuojančios Lietuvoje, gavo laišką, kuriame ji labai gyvai pasakoja apie praeitį Dainų šventę. Tikimės, kad ir „M.P.“ skaitytojams bus įdomu apie tai paskaityti.

Red.

(...)Štai jau savaitė, kaip vaikštau, tiksliau – braidau po Vilniaus balas, nes lyja be pabaigos. Pasirodo saulutė pusvalandžiui, bet tuojau atslenka juodas kaip smala debesys ir prakiūta lyg iš kibiro. Dar kurį laiką pranašauja tokius orus. Prigužėję visur sėdinti – švenčių dalyvių ir užsieniečių net iš 16 šalių, tik iš australėnų sutikau vien Roma Kalėdą. Bet lietus netrukdo gyventi šventinėmis nuotaikomis. Buvau kanklių popietės „Skambėkite, kanklės“ repetitijoje Vilniaus universiteto

Petro Skargos kieme. Tuo metu buvo saulėtas pavakarys ir apie 500 kanklininkų skambino ir kartu dainavo... Iki gaudumo gražu, kai matai moksleivius ir močiutes kanti. Visiškai nėra jokios amžiaus ribos. Žinoma, tai buvo tik repetitija, o kitos dienos koncertas vyko jau Jonų bažnyčioje dėl lietaus.

Vakar buvo Folkloro diena „Saulutė rateliu tekėjo“ Sereikiškių parke. Liaudies meistrai prekiaavo savo meno kūrinių. Iki valiai buvo galima ragauti (nusipirkti) kaimiško įvairiausių miestų alaus, mėsos ir duonos gaminių. Nusipirkti pvz. buvo galima 2 metrus dešros, nes taip buvo pardavinėjama – po metrą... Dešra gardi, kaip pvz. sasikos, ir užtekė kelios dienos. Net 63 virėjos gamino įvairiausių virtinukus. Ir lijo, lijo, bet vakaras pasibaigė tik apie 23 val., kai į Vilnelę paleido plaukiančius deglus ir atsiveikino iki saulėtekio. (...)

Tobulėja technika, bet auga bėdos

Vydami esi nuolatinių technologinių pažangą, mūsų tautiečiai taip pat primiršta paprastus laiškus ir metasi į kompiuterius bei e-mail'us. Štai kaip, su žiupsniu humoro, savo naujovėmis išgyvenimus aprašo gerai žinomas sydnėjiškas vardu „A“. Viskas prasidėjo nuo to, kai per 25 metų darbo sukakties vaišes jam buvo padovanotas faksas.

Red.

Išėjęs į laisvę prisijungiu faksu su atsakovu. Veikia gerai. Tik štai pradeda eiti reklamos viena po kitos. Tik spėk pirkti popierį ir rašalą. Išleidamas iš namų įjungiu automatinį atsakovą (answering machine). Sugrįžęs namo randu mirksintį šviestelį. Paėmęs ragelį klausau: „Hello, ar čia tu Anuprai?..“ Sekmadienį prie baž-

Apie istoriją

Internetu iškilus mintims apie Anglijos mokyklose dėstomą programą „Holocaust Studies“, „M.P.“ Redakcija gavo šį skaitytojo laišką:

As a Lithuanian, my concern is to see the scope of „Holocaust studies“ widened to include teaching/discussion of large scale human rights atrocities wherever and whenever they were committed. This of course includes the Soviet atrocities committed by the Kremlin régime against not only the people of the hapless Russian Federation (as it is now called) but also against the people of 14 other „Soviet republics“ which are now independent countries (not to mention Poland, East Germany, Hungary, Czechoslovakia, Bulgaria, Romania).

Gintautas Kaminskas

nyčios kaimynas klausia, kas ten atsiūko su mano telefonu. Ir paaiškinu, žmogau, kad dar kai ką dirbu ir nesėdžiu prie telefono, kol kas nors paskambins...

Darbovietėje darbą jau reikėjo užbaigti su kompiuteriu, bet namuose – dar tik rašoma mašinėlė. Neatsispyręs pagundai ir pakusytas kompiuterių žinovų, užsakau, kad prijungtų ir man kompiuterį.

Koks malonumas! Padarius klaidą nereikia ieškoti trintuko ar balto rašalo. Pasirenki raidyną koks patinka. Net ir anglų kalbą pataiso. Bet štai draugai jau sportuoja su Internetu. Šaudosi laiškais per kelias sekundes su Lietuva ir po visą pasaulį.

Vėlai vakare baladojasi prie durų truputi pašvakuotas sanskrito agentas. Ikišęs vieną koją tarp durų, parduoja man Internetą. Užtikrina, kad nieko nekainuos. Tik prijungs prie mano kompiuterio ir viskas... Kaip žioplų patikėjau. Atvažiuo Telstra, prijungė ir išvažiuo. Žiūriu palikta knygutė su rašteliais: „Your computer is incompatible“.

Reikėjo naujo kompiuterio, monitoriaus ir printerio. Kišenė patuštėjo pora tūkstančių. Atsidarė langas į Lietuvą ir visą pasaulį. Sydnėjaus SLIC atidarė kitą langą su neįkainojamos vertės informacija. Negaila ir tų nenumatytai išleistų dolerių. Maniau, kad be žydų neturėjau priešių. Bet klydau. Į mano e-mail'ą pradėjo plaukti neprašyta medžiaga: kas diena ir naktį su pamokymais ir kitu šlamštu.

Štai prieš savaitę mano kompiuteris buvo užkimštas svetima medžiaga, o mano saugoma neįkainojamos vertės informacija – sudegė.

Tai gi, likau plikas. Kiek turėjau bėdos atidaryti kompiuterį ir pradėti vėl nuo „A“. Reikia tikėti, kad kažkas jau didžiuojasi paklupęs Anuprą. Ka gi darysi? Lauksiu, kol tik bus išrastas smirdantis persiuntimas – e-mail'as. Jį pirmiausia pasiųsiu savo „ge-radarjams“. Nukentėjęs Anupras

Uolos, opalai ir kupranugariai

(Žvilgsniai į seniausio žemyno vidurį)

Nijolė Jankutė

Australija? Visi žino, kur ji yra, bet niekas ten važiuoti nenori! Tokie posakiai skambėjo pabė-

gėlių stovyklose anais laikais emigracijai iš Vokietijos ir tolimus kraštus prasidėjus. Mintis emigruoti Australiją tada į galvą neatėjo, bet... likimo keliai gana vingrūs. Štai, po 55 metų – atsidūriau Australijoje!

Iš šiaurės pusrutulio į pietinį nukeliaus, viskas apsisverčia žemyn galva: ne tik liepos mėnuo – žiema, ne tik cismas kaire puse, bet ir saulė, net ir ta, per pietus šviečia šiaurėje! Keistenybės sukelia įdomumą, ir kas gali būti įdomiau, kaip gyventi seniausiam pasaulio žemynui? Todėl nutariau nepadaryti tos klaidos, kaip gyvendama Amerikoje – nepamačiau Aliaskos, ir išsiruošiau į kelionę – į Australijos žemyno pačią keisčiausią, pačią seniausią vietą – jo Raudonąjį Vidurį.

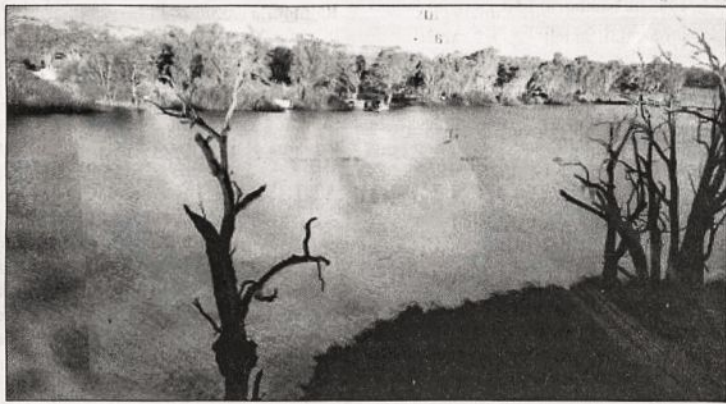
AUSTRALIJOS NUOTYKIŲ KARALIUS IR JO DVARIŠKIAI

Taip vadinasi ekskursijos autobusas – beveik dviejų aukštų namas, talpinantis 52 keleivius. Bet Sydnėjį paliekam tik 14. Bekeliaujant vadovė sako, prisidės daugiau. Jos vardas Linda – jauna, daili, šmaikšti ir prikimusi. Turbūt nuo nuolatinio šnekėjimo, aiškinimo, atsakinėjimo į klausimus. Vairuotojas – John. Gerai, kad jo pareigos nepriklauso platūs kelionės aiškinimai, nes vis tiek jo tirštai australiško akcento nesuprantu. Linda, mano ausiai, kalba aiškiau, bet sklandžiausiai susikalbu

su Margarita ir Zuzana – seserimis iš Kanados Winnipego'o. Jų akcentas man įprastas – amerikietiškas. Keista, pagalvojus, kaip palyginti greitai išsivysto tarmės, akcentai. Šimtas metų šen, šimtas ten, ir karališkas anglų „liczuvis“ apsisverčia į amerikietišką, australišką, indišką... Šios kelionės metu man įdomiausi pasnėkėsiai su ta Margarita. Jaunystėje ji mokytojavusi Pakistane ir ten išmokusi urdų kalbą. Kai didysis Karalius (Australian Adventure King) autobusas išleidžia mus – jo dvariškus – užkandžiau, mudvi turim daug kalbos apie kalbas.

Urdų kalba mano ausiai aštri, gergždžianti prie balsiais. Margarita taria žodžius, aš pasižymių kirčiū, rašydama lietuvišku alfabetu, nes urdiškasis, kaip ir arabų „plevėsuoją“ vingiais, raitosi kilputėm. Lietuviška saulė tikrai melodingiau skamba, negu urdiška „suridž“, o mėnulis – „čand“, rytas – „suba“, vakaras – „šam“, bet žvaigždė – visai melodinga „sitara“, o vanduo – „pani“, tartum lotyniška duona!

Greit paliekam Sydnėjį, pralindę naują 7 km tunelį. Linda negaili informacijos, ir sužinau, kad miestas, kuriame dabar gyvenu, turi puspenktą milijono gyventojų, o visa Australija – tik 21 milijonų! Mūsų patogūs „Karalius“ rieda pasilindamas pro mažus miestelius – Mittagong, Gundagai, Wagga-Wagga (čia klykia rausvagurklės „galah“ papūgos ir Linda aiškina, kad tas žodis reiškia (maždaug) nedakepėlių, todėl mandagioj kalboj nevertotinas). Nakvynei sustojam Griffith miestuke, anot Lindos, garsų vynais ir narkotikais. Jau nuriedėjome 650 km. Kaip du kartu per Lietuvėlę, o dar tik pradžia kelionės! Pernakvojė Griffith'e

Nuotraukoje – Murray upės pakrantė.

traukiam toliau. Aplink lygumos, drėkinamos Murrumbidgee upės. Lynoja. Kiek akys užmato, begaliniai laukai, avių, ilgakojų emu paukščių būreliai ir pilkai žali kamuolių gausybė: vieni kaip sviedinukai, kiti kaip krepšinio kamuoliai, kaip pasiūšę balionai. Tai – druskos krūmai (salt bushes) – avių maistas, aiškina Linda ir papasakoja apie garsų avių kirpėją, kuris per 7 valandas rankinėm žirklelėmis nukirpęs 300 avių!

Autobusą sudrebina australiškų kaubojų dainos: „Just skinny dingoos / No woman by my side / No one gives me orders / Just skinny dingoos howl!“ Pro šalį dailiomis puokštelėmis šmėkščioja krūmai, kurie, aiškina Linda, esą keista eukaliptų rūšis: jų liemenys giliai žemėje, matome tik jų viršūnes.

Už Mildura miesto įvažiuojam jau į kitą Australijos valstiją – Victoria. Netrukus visas judėjimas sustabdomas vadinamam „Fruit Check“, nes čia pat vėl kita valstija – South Australia. Į ją draudžiama įvažti bet kokius vaisius, net vaisinius pyragus, kad

kokie parazitai neužkrėstų tos valstijos didžiųjų vaisių sodų.

Autobusan ilipes pasieniečiai surenka bendrakeleivių apelsinus ir atima Lindos obuolius. Pervaziuojam didžiąją Murray upę ir jau –

PIETŲ AUSTRALIJOS,

dailiame Renmark miestelyje ant upės kranto. Čia ir paminklas jo įkūrėjui Renmark su užrašu, parafrazuojant senovės Lydijos (dabar Turkija) karalių Krėzą, kuriam tik palietus, viskas pavirsdavo auksu: „... Jis pavertė mūsų vandenį į auksą“ (pelningoji laukų drėkinimo sistema). Sutevus pasiekiam

ADELAIDĖ.

Miestas pasitinka mus su gausiu lietum ir šauniu viešbučiu. Prie jo durų tupi du žalvariniai liūtai, šiek tiek panašūs į tuos prie Čikagos Meno Instituto. Vakarieniaujam restorane juokingu vardu „Swish“, ragaudami raudonos melono ledus – „Illusion“.

Tęsinys kitame MP nr.

Tomo Pačeso kolekcijoje trūksta tik Lietuvos čempiono titulo

1994 metais profesionalaus krepšinio karjerą pradėjęs 190 cm ūgio įžaidėjas Tomas Pačesas (žiūr. nuotr. dešinėje) po šio sezono pakabino sportinius batelius ant vinies. Karjerą tęs tame pačiame Sopoto "Prokom Trefl" (Lenkija) klube, tik dabar jau kaip vyriausiojo trenerio asistentas. 35 metų T. Pačesas "Lietuvos žinioms" teigė, jog apsisprendė baigti karjerą buvo beveik priverstas, o labiausiai jam apmaudū, jog kartą laimėjęs Rusijos čempionatą bei šešiskart iš eilės tapęs Lenkijos čempionu savo kolekcijoje neturi Lietuvos čempiono titulo.

- Negi jau neišvysime jūsų krepšinio aikštelyje žaidžiančio?

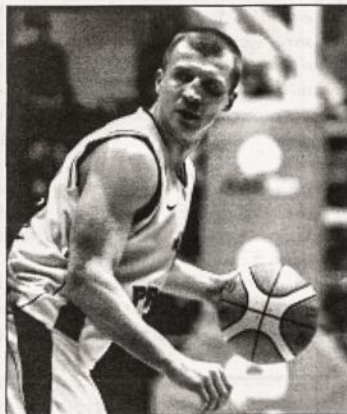
- Nebe. Bateliai jau pakabinti (juokiasi).

- Kas privertė taip pasielgti?

- Neturėjau net laiko apsispręsti. Iškart po sezono per uždarymo vakarienę vienas komandos rėmėjų ir savininkų ištisė ranką ir sakė: "Sveikinu gavus trenerio darbą. Kiek gali vargti – būk treneris." Jis matė, kad šį sezoną mane kamavo įvairios traumos. Tad man neliko kito pasirinkimo – buvau priverstas priimti jo siūlymą. Tačiau nesigaliojau dėl tokio žingsnio.

- Pabandykite prisiminti įspūdingiausius savo karjeros žingsnius.

Mano svarbiausias laimėjimas – Atlantos olimpinį žaidynių bronzos medalis. O jau po jo – visi laimėti šalių čempionatai. Labai džiaugiuosi, kad patekau į

rinktinę, kurioje žaidė Rimas Kurtinaitis, Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Artūras Karnišovas. Patekau į komandą, kurioje nebuvo protekcijų. Vietą rinktinėje išsikovoju savo žaidimu. Malonu, kad teko pažaisti vienoje komandoje su tokiomis legendomis.

- O neišsipildžiusios svajonės?

- Vienintelė problema – per savo karjerą taip ir netapau Lietuvos čempionu. Dukart su Kauno "Atletu" žaidėme finale, bet... Skaudžiausias pralaimėjimas LKL finale – kai pirmavome 2:0, tačiau vis dėlto nusileidome Kauno "Žalgiriui" 2:3. Nors reguliariajame sezone "Žalgirį" buvome

Lietuvaitė – "World Bikini Model International" nugalėtoja

Maltoje surengto pasaulinio "World Bikini Model International" konkurso nugalėtoja tapo Lietuvos atstovė Karolina Taraškevič (žiūr. nuotr. dešinėje).

Lietuvaitė pasirodė geriausiai tarp visų dalyvių iš 50 pasaulio valstybių.

20 metų K. Taraškevič ne tik nugalėjo konkurse, bet ir pelnė fotografų simpatijas bei laimėjo "Miss Photo" titulą.

Konkurso dalyvės Maltoje savo grožį demonstravo visą savaitę. Vertintojus nuo pat pradžių pavergė lietuvės žavesys ir patrauklumas.

Būti dėmesio centre Karolinai ne naujiena – prieš porą mėnesių ji pelnė "Miss Baltija" titulą. Rygoje vykusiam konkurse. Kaip sakė "Velvet Models" direktorius Donatas Bubinas, būtent šiame konkurse K. Taraškevič pasiūlė dalyvauti toliau ir vykti į konkursą Maltoje.

"World Bikini Model International" konkursą organizuoja tarptautinė kompanija "Catwalk Productions International". "Tai gana rimtas konkursas. Kaip ir kiekvienam tokio pobūdžio konkurse,

merginos vią savaitę skyrė pasirėngimui, dalyvavo įvairiose programose, fotografavosi", - pasakojo D. Bubinas.

Nors Karolina dirba modelių agentūroje "Velvet Models", tačiau ji nėra modelis, o dirba kaip profesionali visai žistė ir stilistė.

Pagal Lietuvos spaudą

E. Petrauskui – Europos jaunių bokso čempionato sidabras

Vengrijoje vyksiamame Europos jaunių (iki 17 metų) bokso čempionate Lietuvos

įveikė visus keturis kartus. Mus finale nužudė R. Kurtinaitis su D. Lukminu. Reikėtų prie alaus bokalo su jais apie tai pasikalbėti (juokiasi). Neturiu Lietuvos čempiono medalo ir greičiausiai jau neturėsiu. (Iš interviu "L.Ž." priede "Sporto tribūna".)

atstovas Evaldas Petrauskas svorio kategorijoje iki 50 kg pelnė sidabro medalį. Vilniaus olimpinio sporto centro boksinkas iš Šilutės finale 10:20 nusileido Rusijos atstovui Vitalij Dunaicėv. Prieš tai E. Petrauskas nugalėjo Azerbaidžano atstovą Tamerlan Abdulajev ir vengrą Robert Konnyu. Šioje svorio kategorijoje kovojo 12 boksinkų. □

Tragedija Katynės miškelyje

Doc. Kazys Blaževičius, Kaunas

1943 m. balandžio 13 d. Berlyno radijas pranešė, kad Katynėje, apie 12 km nuo Smolensko, aptikta NKVD nužudytų lenkų karininkų kapavietė.

50 metų Maskva įvairiausiais būdais bandė išvengti atsakomybės už įvykdytą siaubingą nusikaltimą. Galop, nenuginčijamų įrodymų ir Lenkijos visuomenės prispaustas Gorbachiovas pripažino, kad Katynės žudynės organizavo Maskva.

Lenkų kariai bolševikų nelaisvėje

Sovietinės agresijos Lenkijoje metu (1939 m. rugsėjį) į Raudonosios armijos neleidus pateko apie 230,000 lenkų karių, kiliųjų iš okupuotų rajonų, kuriuose gyvenojų daugumą sudarė ukrainiečių ir gudų kilmės žmonės. Spalį – lapkritį Maskva Vokietijai perdavė 42,500 belaisvių. 1940 – 1941 m. pavasarį Maskva papildomai vokiečiams perdavė dar 562 žmones. 1940 – 1941 m. pavasarį vokiečiai TSRS perdavė dar 13,800 lenkų. Okupuotą Lietuvą ir Latviją, sovietai surinko čia esančius internuotus lenkų piliečius ir sugrūdė į įvairius lagerius.

1939 m. rugsėjo 19 d. NKVD sistemoje buvo sukurta speciali valdyba lenkų karo belaisviams. Ją kuravo TSRS vidaus reikalų komisariato viršininko pavaduotojas Černyševs, tiesiogiai pavaldus Berijai.

Dauguma lenkų karininkų pateko į Kozelsko, Ostaškovo ir Starobelsko spec. lagerius. Pagal NKVD archyvų duomenis, tuose lageriuose kalėjo 8,348 lenkų karininkai. Visi jie pateko į Katynės miškelyje kapines. Kiti karo belaisviai kalėjo Vologdos srities Griazovoko ir kt. lageriuose. Jiems pavyko – išvengė Katynės kapinių ir turėjo galimybę įstoti į gen. Anderso lenkų armiją, kuri buvo organizuota prasidėjus Vokietijos ir TSRS karui.

Iki 1940 m. pavasario lenkų karininkų giminės palaikė pašto ryšius su karo

belaisviais. Tie ryšiai staiga nutrūko 1940 m. pavasarį. Ilgą laiką kalinių likimas buvo nežinomas, nors jais domėjosi Lenkijos vyriausybė emigracijoje (Londone) ir Tarptautinis Raudonasis Kryžius.

Prasidėjus Vokietijos ir TSRS karui (1941. 06.22), liepos 30 d. TSRS pripažino Lenkijos vyriausybę emigracijoje, vadovaujamą gen. V. Sikorski. Buvo sutarta TSRS organizuoti lenkų armiją kovai su vokiečiais. Armijai reikėjo karininkų. Sikorskis ir Andersas tikėjosi, kad TSRS iš nelaisvės paleis lenkų karininkus. Tuo tikslu Lenkijos vyriausybė 1941 m. rudenį kreipėsi į TSRS pasiuntinį Londone Bogomolovą. Šis atsakė, kad visi lenkų belaisviai paleisti ir jam nežinoma, kur jie yra. Tada Sikorskis pavedė savo atstovui Maskvoje S. Kotui šiuo klausimu kreiptis į Staliną. S. Kotas iš Stalino gavo labai neaiškų atsakymą apie belaisvių likimą.

1941 metų gruodį Sikorskis, būdamas Maskvoje, susitiko su Stalinu aptarti lenkų armijos organizavimo klausimus. Susitikime dalyvavo S. Kotas ir Andersas, kurie vėliau liudijo, jog Stalinas ir Berija kategoriškai neigė lenkų karininkų buvimą lageriuose. Į klausimą, kur jie, Stalinas ironiškai atsakė, kad laisvėje, galbūt Mandžiūrijoje ar kur nors kitur.

Lenkai Maskvai pateikė 30 užklausimų ir notų, kuriose buvo nurodomi lenkų karininkų skaičiai ir buvimą vietos, tarp jų ir Jakutijoje, Naujosios Žemės salyne ir kt. Kremlius tylėjo. Lenkams kilo rimtų įtarimų dėl nežinia kur dingusių 12–15,000 karininkų. Tarpvyriausybinių santykių gedo. 1942 m. pabaigoje Sikorski įsakymu Anderso armija buvo išvesta į Iraną, iš kur vėliau pateko į Italijos frontą.

Katynė vokiečių rankose

Prasidėjus Vokietijos ir TSRS karui, vokiečių armija sparčiai veržėsi į Rytus. Liepos 16 d. jie užėmė Smolenską. NKVD poilsio namuose Katynėje įsikūrė 537-asis ryšių dalinys.

Paminklas Katynėje sušaudytiems lenkų karininkams.

1943 metų pradžioje lenkų darbininkai, dirbę kelių statyboje Smolensko rajone, iš vietinių gyventojų sužinojo apie lenkų karininkų kapavietę Katynės miškelyje. Slaptai kapavietę patikrinę, jie rado nužudytuosius. Netrukus šios žinios pasiekė vokiečių lauko policijos Nr. 570 komandos viršininką ir 537-ojo ryšių dalinio vadą. Šis informavo Berlyną. Radiniai Berlynas susidomėjo, o Vokietijos propagandos ministras Goebbels už radinį apdovanojo ordinu.

Kapavietės ekshumacijos darbai prasidėjo kovo 29 d. Darbams vadovavo Breslau Universiteto prof. Butz. Vietiniai gyventojai vokiečiams pranešė, kad Katynės miškelyje žmonės buvo žudomi nuo pilietinio karo laikų. O 1940 m. pavasarį, balandžio – gegužės mėn., čia buvo šaudomi lenkų karininkai, atvežti iš Kozelsko, Ostaškovo ir Starobelsko spec. lagerių.

Žudė NKVD žmogžudžiai.

1943 m. balandžio 13 d. spaudos konferencijoje Berlyne užsienio žurnalistams buvo pranešta apie pradėtus darbus Katynėje, kur, manoma, buvo nužudyta 12,000 Raudonosios armijos į nelaisvę paimtų lenkų karininkų.

1943 m. balandžio 16 d. į Katynę buvo pakviesti Lenkijos Raudonojo Kryžiaus (LRK) atstovai, žurnalistai iš Varšuvos bei užsienio šalių. Lenkų RK komisija prie ekshumacijos darbų dirbo iki birželio vidurio – ilgiau dirbti sutrukdė karščiai.

Grįžus į Varšuvą, LRK komisija informavo vokiečius apie atliktą darbą, tačiau atsisakė padaryti politinį pareiškimą apie žudynių laiką ir nusikaltimo vykdytojus.

LRK komisija pagal asmenines monogramas ant drabužių ir avalynės nustatė, kad dauguma nužudytųjų priklausė J. Pilsudskio elitiniam kavalerijos pulkui. Jie atpažino generolų M. Smoravinskio ir St. Bogatyrevičiaus asmenis. Rasti lenkiški ir rusiški laikraščiai, datuoti kovą – gegužę, apie 3300 laiškų bei atvirukų, gautų ir paruoštų išsiųsti su datomis iki 1940 metų balandžio.

Labai daug pasakantis majoro A. Soksio dienoraštis, kuris baigėsi 1940 m. birželio 9 d. įrašais: "lenkų karininkų grupė iš Kozelsko į Smolenską atvyko 3.30 val. 5 val. mus, kaip nusikaltėlius, susodino į sukežimus ir sargybos lydimus, atvežė į miškelį, panašų į vasvietę. Čia iš mūsų atėmė žiedus, laikrodžius ir kt. vertingus daiktus. Kas bus su mumis?" Šias žodžius dienoraštis baigėsi.

LRK komisija parašė slapta pranešimą LRK vyriausiajai valdybai, kuriame buvo rašoma: "Komisijos darbą apsunkino smarkiai apirę kūnai. Mirties priežastimi buvo šūviai ir pakaušį. Rasti dokumentai liudija, kad žudynės vyko 1940 m. kovo pabaigoje – birželio pradžioje. Prie ekshumavimo darbų kasdien dirbo 20 – 30 vietinių darbininkų ir sovietiniai belaisviai. Komisija dirbo vokiečiams prižiūrint".

Tęsinys kitame "M.P." numeryje

Elektroninis kalbos biuletenis

Naujas leidinys – tai atsakas į šiandieninę situaciją. Šiuo metu užsienyje gyvena daugiau kaip milijonas lietuvių, veikia 35 bendruomenės. Nuolatos gausėja mokinių, norinčių mokytis lietuvių kalbos. Išeivijos mokytojams ir žiniasklaidos atstovams neretai trūksta kalbinės informacijos, sunku sekti staigius pokyčius. Projektu siekiama užpildyti kalbinės informacijos spragas, pristatyti naujausias aktualijas, informacijos sklaidos šaltinius.

Mėnesinis leidinys bus platinamas elektroniniu paštu bei internete – šiemet pasirodys 8 Elektroninio kalbos biuletenio numeriai. Leidinį sudarys kelios nuolatinės rubrikos: „Kalba per interneto langą“ (elektroninių lietuvių kalbos išteklių ir interneto svetainių pristatymas), „Kalba ir knyga“ (reikšmingiausių leidinių pristatymas), „Kalba klausimais“ (biuletenio skaitytojų klausimų apžvalga), „Kalbos naujienos“ (naujų kalbos reiškinių

pristatymas).

Iki Naujųjų numatoma pateikti gana išsamų naujų kalbos reiškinių, spausdintinių ir elektroninių kalbos kanalų katekizmo. Neatmetama ir galimybė, kad pirminė mintis bus plėtojama toliau. Viena iš galimybių – internetinis diskusijų forumas kalbos klausimais.

Pirmąjį biuletenio numerį galite peržiūrėti prisegta faila arba internete adresu:

<http://www.tmid.lt/kalbosbiuletenis>
Pagarbiai,

Agnė Uždavinytė - Šimelionienė

Patarėja informacijai ir

viešiesiems ryšiams

Tautinių mažumų ir išeivijos departas

T. Kosciuškos g. 30, Vilnius

Tel.: (5) 262 5429

Faks: (5) 261 9431

El. paštas: agne.uzdavinyte@tmid.lt

www.tmid.lt

Pasaulio jaunimo stovykla Lietuvoje

Rugpjūčio 27-30 dienomis Tytuvėnų poilsiavietėje „Sedula“ pasaulio lietuvių jaunimui duris atvers nemokama „PJIEL vasaros stovykla 2007“. Šiemet stovyklos tema – „Lietuviai pasaulyje ir Lietuvoje: bendruomeniškumo link“.

Dalyvių laukia marga ir azartiška programa: juostų audimo čempionatas, karžygių ugdymo mokykla, orientacinės užduotys, šokiai prie laužo, vaidinimai, naujų sutartinių interpretacijų kūrimas, Lietuvos ateities scenarijų kūrimas, politologinės – sociologinės simuliacijos, aktualių problemų sprendimas prie derbų stalo, diskusija apie emigraciją ir pilietišumą.

Stovykloje taip pat bus apdovanojami straipsnių konkurso „Pilietiškas. Tautiškas. Emigracija“ laureatai. PJIEL stovykla surengta bendradarbiaujant su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu prie LR Vyriausybės.

Jaunimas į stovyklą kviečiamas **registruotis iki liepos 15 dienos**.

Plačiau apie PJIEL projektą – „Geopolio“ interneto puslapyje:

www.geopolis.lt

Agnė Uždavinytė - Šimelionienė

Patarėja informacijai ir viešiesiems ryšiams

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės

T. Kosciuškos g. 30, Vilnius, Lietuva

Tel.: (5) 262 5429 Fax: (5) 261 9431

El. paštas: agne.uzdavinyte@tmid.lt www.tmid.lt

Rašydami testamentą, nepamirškite ir „Mūsų Pastogės“.
Remkite išeivijos spaudą!

Club DAINAVA

Lithuanian Club

2 MEALS FOR THE PRICE OF 1

A CHOICE OF THE FOLLOWING MEALS WILL APPLY TO THIS PROMOTION

RUMP STEAK	\$16.50
GRILLED FISH	\$15.50
LAMB SHANK	\$17.90
CHICKEN SCHNITZEL	\$14.50
SEAFOOD BASKET	\$14.50
 CHILDREN'S MEALS	
FISH, CHIPS & SALADS	\$9.50
STEAK, CHIPS & SALAD	\$10.50
CHICKEN TENDERS, CHIPS & SALAD	\$9.50

AVAILABLE LUNCH AND DINNER MONDAY TO THURSDAY

CONDITIONS APPLY: Receive the lesser priced meal free. No Takeaway Meals.

Dinner orders must be placed by 7:30pm

OFFER COMMENCES ON MONDAY JULY 16TH

7 Summer Course in Lithuanian Language

We would like to inform you that on **6-18 August 2007**, *Language Practice Centre "Lingua Lituanica"* will hold a two-week **Lithuanian Language Intensive Course**. Groups for beginners, intermediate and advanced students are intended. During the course a diverse cultural programme about Lithuania will be offered.

More information at: www.lingualit.lt

Prof. Genovaitė Kačiūskienė,

Language Practice Centre, Gedimino Ave. 26, Vilnius, Lithuania

PARDUODAMOS

XXIV Australijos Lietuvių Dienų DVDs

Kainos: Tautinių Šokių Šventė – \$25. Dainų Šventė – \$25.

Atidarymo/Šventės trumpas montažas – \$10.

(Į kainą įeina persiuntimas)

Čekius arba "Money Order" rašyti LINAS DANCE GROUP,

P.O. Box 620, Belmont 3216, Vic. Turint klausimų prašom skambinti arba rašyti:

Aldona Scano tel.: 03-5248 2493, e-mail: aldona@pipeline.com.au

Loretai Tigani e-mail: cldti@yahoo.com.au

Jaunimo dienos – virš 6000 dalyvių

Birželio 30 - liepos 1 dienomis, Klaipėdą sudrebino jau ketvirtasis Lietuvos jaunimo dienų renginys "Drąsos! Tai aš". Jo metu uostamiesčio sulaukta per 6,000 tikinčių jaunulius.

Lietuvos jaunimo dienos tęsia Pasaulio jaunimo dienų tradiciją, kurią 1985 metais inicijavo poezijos Jonas Paulius. Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila džiaugėsi, kad renginys jaunimui vyksta būtent Klaipėdoje.

Lietuvos jaunimo dienos prasidėjo penktadienį keturiuose Klaipėdos parapijose. Vėliau Klaipėdos universitete vyko 32 teminiai užsiėmimai, kuriuos vedė patyrę specialistai bei žymūs žmonės. Septyniuose miesto aikštėse vyko jaunimo festivalis, kurio metu susirinkusiuosius linksmino krikščioniškos muzikos diskoteka, Karinių pajėgų pučiamųjų orkestras, improvizacijos bei daug kitų iniciatyvų.

Pavakarę jaunimas rinkosi centrinėje ringinio vietoje – Vasaros estradoje, kur vyko Susitaikinimo pamaldos. Jų metu 50 atvykusių kunigų klausė išpažinčių. Mišių akcentas – į uostamiesį vėl atkeliavusios Šv. Teresėlės relikvijos. Vakare prasidėjo krikščioniškas koncertas, kuriame dalyvavo gospelo choras "Sounds ir G", grupė "Quest" bei svečiai iš JAV, Slovakijos bei Latvijos. Po koncerto dalyviai išsiskirstė į uostamiesčio šeimas ir mokyklas nakvynei.

Liepos 1 dieną klaipėdiečių žadino piligriminė eisena miesto gatvėmis. Ji prasidėjo visose parapijose tuo pačiu metu ir tęsėsi iki Vasaros estrados, kurioje susirinkusį jaunimą pasveikino Prezidento atstovai, socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkėvičūtė bei Klaipėdos meras Rimantas Taraškevičius. Pirmą valandą Vasaros estradoje prasidėjo šv. Mišios. LGITC

Lietuvos TV – JAV lietuviams

(ELTA). JAV lietuviai jau šį rudenį turėtų matyti geriausią Lietuvos televizijos kanalų programą, transliuojamą per palydovinį ryšį. Šitaip nutarta Prezidento Valdo Adamkaus susitikime su Premjeru Gedimynu Kirilu, Amerikos Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos lietuvių televizijos vadovais.

Pasak Prezidento atstovės spaudai Ritos Grumadaitės, susitikimas dėl galimybės transliuoti lietuviškas televizijos laidas JAV lietuviams Prezidentūroje surengtas po metų pertraukos, ir per tą laiką šis projektas nepajudėjo iš vietos. "Nors prieš metus buvo kalbėtasi su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovais apie galimybę transliuoti lietuviškas televizijos laidas, visgi per tą laiką šis projektas nepasitūmėjo iš pradinio taško. Prezidentas V. Adamkus šį projektą laiko ypatingos svarbos ir mano, kad jis per ilgai užsitęsė. Premjeras patikino, kad Vyriausybė šiam projektui įgyvendinti yra pasirengusi skirti reikalingų lėšų – apie vieną milijoną litų, o šio projekto techniniai dalykai dar turėtų būti tikslinami", - sakė R. Grumadaitė.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė sakė, jog JAV lietuviai pagėdauja žinių apie Lietuvą ir norėtų jas matyti kiekvieną dieną, ne tik skaityti internete ar laikraščiuose.

"Tiksli informacija yra didžiausias turtas, ypač jeigu mes norim išsaugoti gerą ryšį su savo tėvyne. Televizijos programos mus sujungs – senesnę kartą, kuri gyvena JAV, ir naujuosius lietuvių emigrantus.

Bandėme šį projektą įvykdyti jau porą metų, o dabar per vieną savaitę susitarėm – pagaliau galėsime matyti programą iš Lietuvos, galėsime džiaugtis ir verkėti kartu su jumis", - sakė R. Narušienė.

Kada prasidės lietuviškų televizijų programų transliacijos JAV, Amerikos Bendruomenės atstovai negalėjo pasakyti, tačiau Amerikos lietuvių televizijos direktorius Arvydas Reneckis prognozavo, jog techniniai darbai turėtų trukti du mėnesius, kol JAV atsiranda itin palankus dažnis šioms transliacijoms.

"Numatome pasirinkti ir rodyti iš Lietuvos pačias geriausias televizijos programas, taip pat ir regioninių televizijų. Tai labai didelis projektas, todėl bandysime tartis su visais televizijos kanalais visiems priimtiniomis sąlygomis", - sakė A. Reneckis. Pasak jo, sutarta, kad pagrindinės išlaidos, reikalingos signalo pateikimui į JAV, dengs Lietuvos pusė, o programų plėtra Jungtinėse Valstijose bus Amerikos lietuvių finansavimo reikalas. JAV Lietuvių Bendruomenės nariai neslėpė, jog Lietuvos televizija nerodžiusi ypatingo noro įgyvendinti transliacijas per palydovinį ryšį, kuris užtikrintų programų matomumą visoje Jungtinių Valstijų teritorijoje.

Lietuvos televizijos ir radijo generalinis direktorius Kęstutis Petrauskis yra sakęs, jog Lietuvos televizijos laidos į užsienį galėtų būti transliuojamos ne per palydovą, o per internetinę televiziją, nes sparčiai tobulėjant technologijoms šis būdas būtų gerokai efektyvesnis ir pigesnis, ir išlaidos būtų skiriamos tik programai sukurti.

Mirus

A+A Rokui Lapinskui

nuoširdžiai užjaučiame sūnus Vytautą ir Gustavą bei visus artimuosius.

ALB Newcastle Apylinkės Valdyba

Valstybės Diena Canberroje

8

Primename, kad Valstybės dieną atšvėsime sekmadienį, liepos 15 d., 1 val. p.p., Canberra Club, Civic.

Žodį šia proga tars **dr. Algimantas Kabaila**.

Seks tradiciniai pietūs, dėl kurių prašome užsiregistruoti pas Barbarą Šilins tel.: 6288 6283 iki liepos 11 dienos.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba

Sydnėjaus Skautų Židinio nariams

Pranešame, kad Sydnėjaus Skautų Židinio narių

metinė sueiga

[vyks sekmadienį, liepos 15 dieną, 1.30 val. p.p.]

Sydnėjaus Lietuvių Klube „Dainava“, Bankstown.

Maloniai kviečiame sueigon atvykti ir anksčiau buvusius skautų eilės seses ir brolius. Židinio Vadija

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba praneša, kad

Metinis Susirinkimas

[vyks sekmadienį, liepos 29 dieną, 1.30 val. p.p. Lietuvių Namuose.]

Valdybos nariai pateiks savo pranešimus, bus renkama nauja penkių narių Valdyba. Kviečiame bendruomenės narius įsijungti į Melbourne Apylinkės Valdybą ir savo prašymus palikti ALB Melb. Apyl. Valdybos pašto dėžutėje arba pranešti sekretorei Gražinai Kymantaitėi tel.: 9747 8634.

Dabartinė Valdyba siūlo, kad būsima Valdyba susidarytų iš visų Melbourne bendruomenės organizacijų paskirtų atstovų, tuo užtikrinant tampresnius ryšius tarp organizacijų ir sustiprinant Melbourne lietuvių veiklą.

Vietoj to, kad palikti svarbesnių Melbourne lietuvių švenčių/minėjimų organizavimą tik keliems žmonėms, būtų protingiau, kad visos organizacijos prisidėtų savo idėjomis, patirtimi ir jėgomis, tuo pagyvinant veiklą.

Netrukus Valdyba laisvą kreipsis šiuo reikalu į kiekvieną organizaciją.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

„REUNION“

Buvusių ir dabartinių choristų pokylis

Sekmadienį, liepos 29 d., 2 val. p.p. visi buvę, dabartiniai choristai ir „Dainos“ choro dirigentai, jų draugai bei choro remėjai iš arti ir toli yra maloniai kviečiami į balių Sydnėjaus Lietuvių Klube „Dainava“, 16-20 Meredith St, Bankstown. Bus dviejų patiekalų pietūs, įskaitant kavą ir saldumynus su taure raudono ar balto vyno, arba apelsinų sultimis. Kaina – \$35.

Turėsime labai smagią popietę, pabendrausime, prisiminsime jaunas dainas, padainuosime. Ant didelio ekrano matysime, kaip atrodėme jauni. Nuotraukos yra parinktos nuo pat choro įsisteigimo pradžios (1954 m.) iki dabarties.

Modeliai demonstruos choro suknelės nuo pat pirmų choro gyvavimo dienų iki dabartinės aprangos. Susipažinsite su dizaineriais ir siuvėjais.

Stalai bus 10-čiai ar 12-kai žmonių. Prašome užsisakyti stalus iš anksto ir susimokėti Klubo Bibliotekoje, kuri veikia sekmadieniais nuo 1 val. p.p. iki 3 val. p.p. Taip pat galite skambinti Jadvygai Burokieni tel.: 9522-8275 arba Antanui Kramliui tel.: 9727-3131. Užsakymai priimami iki liepos 22 dienos.

Lauksime visų atvykstant su šypsena ir gera nuotaika.

Choro „Daina“ Valdyba

Sydney Lithuanian Information Centre (SLIC) now offers
FREE ONLINE LITHUANIAN LANGUAGE LESSONS
www.slic.org.au E-mail: LLLinfo@slc.org.au

LITHUANIA: Honorary Consuls in Australia

Jurisdiction:.....New South Wales, Queensland and the Australian Capital Territory.

Mr Viktoras Šlitteris, Honorary Consul-General

40 B Fiddens Wharf Road

Killara, NSW 2071

Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. – 4.00 p.m.

Tel.: (02) 9498 2571

Fax: (02) 9498 2571

Jurisdiction:.....South Australia, Western Australia and Northern Territory.....

Ms Janina Vabolis, Honorary Consul

25 McLachlan Avenue

Glenelg North, SA 5045

Hours of Business: Monday-Friday: 10.00 a.m. – 4.00 p.m.

Tel.: (08) 8294 3792

e-mail: jvabolis@chariot.net.au

Jurisdiction:.....Victoria and Tasmania.....

Mr Andrew Žilinskas, Honorary Consul-General

56 Somers Street

Burwood, VIC 3125

Hours of Business: Fridays: 9.00 a.m. – 5.00 p.m.

Tel.: (03) 9819 5515

Fax: (03) 9808 8300

e-mail: litconmelb@bigpond.com

DAINAVA

LITHUANIAN CLUB

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414

E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Klubas veikia kiekvieną dieną nuo 11 val. ryto.

Restoranas - kavinė **“Europa”** dirba:

Pirmadieniais – Šeštadieniais

Pietūs 12.00 val. – 2.30 val. p.p.

Vakarienė 5.30 val. p.p. – 9.00 val. p.p.

Sekmadieniais 12.00 val. – 7.30 val. p.p.

(Sekmadieniais po 7.30 val. tik užsakymo atveju).

Virtuvės šeimininkų tel.: Gary – 0400 401 703

AI – 0417 674 599

HAPPY BIRTHDAY I

Dine Free!!!

Friday to Sunday

Lunch & Dinner

11.30 - 2.30

5.30 - 9.00

Free main course to the value of \$25.00 & glass of wine or bubbly. This offer is extended to group bookings of 6 people or more.

“Dainavoje” kiekvieną dieną žaidžiamas **KENO**.

Fridays – \$50 Weekly Prize

Meat Raffles Every Friday Evening.

Tickets on sale from 5.30 p.m. Raffle at 6.30 p.m.

Members Badge Draw Every Sunday Evening

between 6 p.m. and 8 p.m. Club membership \$5 per year.

“Pick the Joker” Every Friday at 8 p.m.

Currently stands at \$350 (Unless won)

Primename, kad jau laikas susimokėti Lietuvių Klubo

“Dainava” metinį nario mokestį, kuris 2007-2008 metams yra \$5.00. Visiems nariams bus išduodamos vardinės magnetinės kortelės.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai.

TALKA – SYDNEY

16-20 Meredith St., Bankstown (naujame Sydnėjaus Lietuvių Klube)

Darbo valandos: sekmadieniais, nuo 12 val. ryto iki 14.30 val. po pietų.

Elė Kains, Ph: (02) 9782 0082.

P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

“Mūsų Pastogė”: Skelbimai, užuojautos ir pan. priimami ne vėliau pirmadienio 10 val. ryto.

(Po pietų laikraštis perduodamas spaustuvei)

Deadline for ads – Mondays 10 a.m.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas “Dainava”, 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Kęstutis Protas, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisto ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškia nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.